

Szlak Zabytków Techniki

LEKCJA MUZEALNA

Scenariusz lekcji

LEKCJA MUZEALNA

Temat: Dobry Bóg kazał nam czytać . Trud powstania książki

Przedmiot nauczania: **język polski, historia, plastyka**

Grupa docelowa: **uczniowie gimnazjum klasy I-III**

Pomoce dydaktyczne: **eksponaty Muzeum Drukarstwa w Cieszynie**

Miejsce: **Muzeum Drukarstwa w Cieszynie**

Adres www: www.muzeumdrukarstwa.pl

🔸 Czynności konieczne do podjęcia przed wyruszeniem w teren:

- Ustalenie terminu wizyty z pracownikiem Muzeum Drukarstwa,
- Ustalenie terminu wizyty w Muzeum Śląska Cieszyńskiego,
- Wcześniejsza zapowiedź pracy metodą projektu, opracowanie kart projektu,
- Uprzedzenie uczniów o potrzebie zabrania materiałów do notowania.

Temat: Dobry Bóg kazał nam czytać. Trud powstania książki

◊ METODY PRACY:

- Metody podające: **opis**
- Metody problemowe: **wykład problemowy**
- Metody aktywizujące: **burza mózgów**
- Metody eksponujące: **tworzenie ex librisu**

◊ FORMY DZIAŁANIA:

- Praca w grupie
- Praca indywidualna
- Praca pozalekcyjna
- Lekcja muzealna w terenie

◊ CELE PROWADZONYCH ZAJĘĆ:

Główne:

- rozpropagowanie Muzeum Drukarstwa,
- zainteresowanie uczniów miejscem, udowadniającym konieczność industrializacji zabytków osiągnięć ludzkiego wynalazku,
- wydanie gazety poświęconej Muzeum Drukarstwa.

Operacyjne:

- uczeń wie, dlaczego Muzeum Drukarstwa jest na Szlaku Zabytków Techniki,
- uczeń rozumie pojęcia: cezura nowożytności, matryca; czcionka drukarska, ex libris,
- uczeń potrafi opowiedzieć, dlaczego warto zwiedzić Muzeum Drukarstwa; wie też, czemu wynalezienie druku było dla rozwoju cywilizacji tak ważne, że stało się nawet jedną z cezur nowożytności; potrafi opowiedzieć, czym charakteryzuje się praca drukarza i jak zmieniała się ona na przestrzeni wieków.

FAZA WSTĘPNA – PRZED WYRUSZENIEM W TEREN

Nauczyciel przypomina uczniom, że wydarzenia, które w historii są przełomowe, bywają cezurami nowych czasów. Wyjaśnia im, że cezura to uznanie jakiegoś wydarzenia za tak istotne, iż przyczyniło się do przełomu w rozwoju cywilizacji.

Następnie pyta uczniów, w jaki sposób Bóg dał nam zasady prawego życia.

Uczniowie będą wiedzieli (gimnazjum), że dał nam tablice – zatem można pokusić się o wniosek, że... dobry Bóg kazał nam czytać.

Podanie pierwszej części tematu: **Dobry Bóg kazał nam czytać...**

Nauczyciel zapowiada wycieczkę – wprowadza wyjątkową atmosferę. Nawiązuje do tego, że skoro sam Bóg w czytaniu widział coś ważnego, to należy się nad tym pochylić. Zapowiada wyjazd do Cieszyna (ustala datę wcześniej).

FAZA REALIZACYJNA

Jeżeli grupa nie zwiedza całego Cieszyna, tylko Muzeum Śląska Cieszyńskiego i Muzeum Drukarstwa, to od razu kieruje się do Muzeum Śląska Cieszyńskiego; jeżeli jest to wycieczka całodniowa, to proponuję zacząć od legendy przy Studni Trzech Braci.

Za względu na warunki lokalowe w Muzeum Drukarstwa proponuję zacząć od wizyty w Muzeum Śląska Cieszyńskiego.

🔸 Działanie 1: Wizyta w Muzeum Śląska Cieszyńskiego

W holu lub w ogrodzie (w zależności od warunków pogodowych), znajdującym się przy Muzeum, przekazujemy informacje wprowadzające.

Zaczynamy od nazwy, która wskazuje na złożoność regionu – Śląsk Górny, Dolny, Cieszyński – doprecyzowanie, że obszar ten wniósł w wielokulturowość wiele cech charakterystycznych dla Czech. (uczniowie próbują wyjaśnić dlaczego).

🔸 Działanie 2: Wejście na teren Muzeum

Nauczyciel zaprasza uczniów na wykład „Książka w roli głównej”, który jest wprowadzeniem do rozmów na temat roli drukarstwa.

Po wykładzie nauczyciel prosi uczniów, by jeszcze raz krótko omówili etapy rozwoju książki. Po ustaleniu tych istotnych faktów nauczyciel przypomina uczniom, że w 1450 r. Jan Gutenberg wynalazł czcionkę drukarską, co umożliwiło druk i przyczyniło się do rozpowszechniania myśli ludzkiej. W wynalazku Gutenberga widziano odkrycie na szeroką skalę i stanowi ono cezurę nowożytności.

Każdy z uczniów „na gorąco” zapisuje kilka zdań, które później przydadzą się do notatki.

Dopiero teraz uczniowie zapisują drugą część tematu: Trud powstania książki.

! Nauczyciel informuje też uczniów, że rozpoczęli pracę nad wspólnym projektem. Ich celem nadrzędnym będzie wydanie gazety z wyjazdu do Cieszyna. Proponuje, by każdy, podczas słuchania i oglądania, zebrał jak najwięcej informacji, gdyż na koniec będzie pisał artykuł.

Należy założyć czas na przekazanie powyższych informacji i uprzedzić uczniów o potrzebie skrupulatnego notowania.

🔸 Działanie 3: Spacer do Muzeum Drukarstwa

Podczas spaceru nauczyciel zwraca uczniom uwagę na to, iż nazwa nie brzmi MUZEUM PISMA, tylko MUZEUM DRUKARSTWA, zatem jego najważniejszym celem jest ukazanie wynaleźnienia druku jako elementu najistotniejszego.

🔸 Działanie 4: Wizyta w Muzeum Drukarstwa

Aktywność 4.1:

W Muzeum Drukarstwa jeszcze raz uczniom podany jest temat: Dobry Bóg kazał nam czytać. Trud powstania książki.

Uczniowie podają propozycje - dlaczego powstanie książki to trud?

Uczniowie: trzeba ją napisać, zrobić ilustracje, dać okładkę, wydrukować w celu powielenia.

Nauczyciel jeszcze raz przypomina o tym, że właśnie wynalezienie druku jest cezurą nowożytności (1450 r.)

Aktywność 4.2:

Wizyta w Muzeum, w izbie introligatorskiej (można większą grupę podzielić na dwie tury – najlepiej wcześniej uzgodnić).

Kolejny raz nauczyciel zwraca uwagę uczniów na to, że muzea, pomniki itp. wiele mówią na temat przeszłości miejsca. Muzeum Drukarstwa jest dowodem na to, że na Śląsku Cieszyńskim zdawano sobie sprawę z dobrodziejstwa druku.

Wędrując po Muzeum, uczeń może zobaczyć zasady tworzenia tekstu do druku. Obserwuje złożoność tego procesu i potrafi powiedzieć, czy praca introligatora zmieniała się przez lata, czy nie.

Aktywność 4.3:

Kolejnym etapem jest zwrócenie uwagi na to, czym jest matryca. Przewodnik omawia funkcje i zasady matrycy (jeżeli nie ma akurat go przy nas, nauczyciel mówi o tym, że właśnie dobre przygotowanie matrycy było istotne podczas druku).

Każdy z uczniów tworzy napis z pojedynczych czcionek i wykonuje ex libris. Ów ex libris odwołuje się do jego zainteresowań.

Zadanie to wykonywane jest w ustalonym czasie, a nauczyciel wtedy zapisuje na kartkach zadania, które po wykonaniu ex librisu, będą losować uczniowie.

Aktywność 4.4: Rozdanie uczniom zadań (Załącznik A)

Zadania są zapisane (załącznik), należy tylko pociąć je na paski. Każdy losuje.

Każdy z uczniów odczytuje wylosowany temat, nauczyciel zapisuje i ustalają czas na wykonanie zadania (np. tydzień). Nauczyciel dokładnie podaje zasady napisania artykułu i ustala wraz z uczniami dane techniczne prac – m.in. **rodzaj i wielkość czcionki**.

FAZA PODSUMOWUJĄCA - PO POWROCIE Z WYCIECZKI; W SALI LEKCYJNEJ, GDZIE JEST DOSTĘP DO INTERNETU

Nauczyciel zapisuje w widocznym miejscu czas oddania prac projektowych i informuje o tym, że metodą prezentacji będzie wydana gazeta. Powtarza z uczniami to, co zobaczył, czego się dowiedzieli i wspólnie (wirtualnie) z nimi odwiedza Muzeum Drukarstwa. W taki też sposób uczniowie powtarzają zdobyte wiadomości.

Każdy uczeń otrzymuje też kartę podsumowującą (Załącznik B). Opracowaniem wyników zajmuje się nauczyciel. Wyniki te też powinny znaleźć się w gazecie.

